

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ · ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' ΕΤΟΣ 26^ο — ΑΘΗΝΑΙ 15—31 ΜΑΪΟΥ 1912 | ΑΡΙΘΜΟΣ 1023

Η ΜΑΝΑΒΙΣΑ

“Οχι έμπορος με μαγαζάκι, έστω και μία παράγκα ή ένα παράθυρο, αλλά μανάβισα του δρόμου με το γαϊδαράκι της πεζότατα φορτωμένον, ίδου νέον στάδιον γυναικείας εργασίας, που έγκαινιάσθη αυτήν την εβδομάδα εις την πόλιν μας.

Κανείς δέν παρεπονέθη, άλλ' ούτε διεμαρτυρήθη διά τον νεωτερισμόν αυτόν. Κανείς δέν διέγνωσε κίνδυνον ήθικόν εις την θηλυκην μανάβισαν, ή όποία θα περιφέρεται εις τους δρόμους από το πρωί ως το βράδυ, και από θύρας εις θύραν θα συναλλάσσεται με κάθε είδους αγοραστάς.

Τό επάγγεγμα του μανάβη των δρόμων είναι κουραστικόν, εξαντλητικόν, και από τους άνδρας μάλλον περιφρονημένον. Ό μανάβης πρέπει να περιπατή αδιάκοπα από το πρωί έως το βράδυ, υπό τον ήλιον και υπό την βροχήν και τας καταιγίδας, να κανονίζει το βήμα του σύμφωνα με το υπομονητικόν τετράποδόν του, να φωνάζη εις την δια πασών τον κατάλογον των λαχανικών του, να καταδιώκεται από τους αστυφύλακας, αν σταματήσει περισσότερο από δέκα λεπτά εις τους κεντρικούς δρόμους, να παρουσιάζεται εις την αστυνομίαν δια τον έλεγχον της ζυγαριάς του και καμμά φορά εις το κρατητήριον διότι επώλησε σάπια λαχανικά.

“Επειτα πρέπει να σπκώνεται εις της τέσσερης το πρωί δια να εύρεθῆ εις τα λαχανοπάζαρον και να κάμη τας σχετικας προμηθείας του δια το εμπόριον της ημέρας. Με άλλα λόγια ή μανάβισα, του δρόμου, το νέον αυτό γυναικειον στάδιον, απαιτεί εργασία εξαντλητικην και χωρίς ανάπασιν τουλάχιστον δέκα έξ ώρων την ημέραν.

Η δημοσιογραφία εν τούτοις έχαιρέτισε την εμφάνισίν της, ως γεγονός προόδου και γυναικείας χειραφετήσεως, την ηξίωση δε μεταξύ άλλων και της τιμης συνεντευξέως ένας από τους γνωστοτέρους χρονογράφους μας. Δέν ειξεύρω αν με το καπέλλο εις το χέρι και υπό την σκιάν πλατοφύλλου δένδρου με το κελάδημα των πουλιών υπέρ τας κεφαλάς των έγινε η συνέντευξις αυτή. Όπωςόποτε όμως το συμπέρασμά της ανεγράφη απλούστατα τυπικά χωρίς σχόλια ώσαν ό αμερικανισμός αυτός, όπως τον ώνόμασε κάποιος άλλος, να επρόκειτο να μας φέρη εις ένα περιλάμπρον σημείον προόδου.

— Διατι έγινες μανάβισα; έρωτά ό άδρός συνάδελφος.

— Διότι ήμουν σιδερωτρια και τώρα με το πλήθος των σιδερωτών άνδρων και με τα μηχανικά εργοστάσια ήμεις αι γυναίκες δέν ήμπορούμεν να συναγωνισθώμεν,

Συμπέρασμα: Σιγά, σιγά και ήμέραν

μὲ τὴν ἡμέραν οἱ ἄνδρες ὑπεισέρχονται εἰς τὰ περισσότερον προσοδοφόρα καὶ εἰδικώτερα ἐπαγγέλματα τῶν γυναικῶν ὡς ἐπιχειρηματία ἢ ὡς ἐργάται. Ἡ μηχανή, καὶ τὸ ἐργοστάσιον ἐκτοπίζουν τὰ γυναικεῖα χέρια καὶ τὴν γυναικεῖαν δεξιότητα ἀπὸ κάθε βιοποριστικὸν κλάδον, καταστρέφουν τὴν μικρὰν οἰκιακὴν βιομηχανίαν καὶ ἀναγκάζουν τὴν γυναῖκα νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ σπιτί της καὶ τὸ λίκνον τῶν μικρῶν της, διὰ νὰ ζητήσῃ τὸ ψωμί της εἰς τοὺς τέσσαρς δρόμους.

Τὸ ράψιμον, ἡ μαγειρικὴ, ἔργα καθαρῶς γυναικεῖα, ἀναγόμενα ἀποκλειστικῶς εἰς τὸ πενιχρότατον βασίλειον τῆς γυναικός, τὸ μαγερεῖο αὐτὸ εἰς τὸ ὁποῖον ἔστειλαν μεγαλοφώνως καὶ μὲ ποδοκροτήματα οἱ φοιτηταὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Πανεπιστημίου τὴν πρώτην ὑψηλῆς τῶν κ. Ἀγγελικὴν Παναγιωτάτου. τὸ ράψιμο καὶ τὸ μαγερεῖο εἶναι πλέον ἔργα, τὰ ὁποῖα χωρὶς διατυπώσεις ἐξεπρόβησαν οἱ ἄνδρες.

Οἱ μάγειροι καὶ οἱ ράπται δὲν μετροῦνται τώρα πλέον, ὡς ἄλλοτε εἰς τὰ δάκτυλα. Αὐτοὶ καὶ ἐκεῖνοι μὲ περισσότεραν δῆθεν ἰκανότητα παραμερίζουν τὴν γυναῖκα, καταλαμβάνουν ἀνεξετάστως καὶ χωρὶς συζήτησιν τὴν θέσιν της, εἴτε εἰς τὸ ἐργοστάσιον, εἴτε εἰς τὸ μαγερεῖον.

Ἐὰν τοῦλάχιστον ἡ ὑπεροχὴ τῶν ἀνδρῶν ἦτο πραγματικὴ τὸ πρᾶγμα ὅπως ὀπίποτε θὰ ἐδικαιολογεῖτο.

Ὁ μάγειρος, ὁ ὁποῖος πληρῶνεται ἀπὸ ἑξήντα ἕως διακοσίας δρ. τὸν μῆνα, σπανίως ἐργάζεται καλλίτερα ἀπὸ τὴν μαγερίσαν τῶν 40—50 δραχμῶν. Καὶ ὁ ράπτης ὁ ὁποῖος πληρῶνεται δι' ἓνα φόρεμα ἀπὸ 60—100 δρ. σπανίως ἐργάζεται τόσον καλά, ὅσον ἡ ράπτια ποῦ πληρῶνεται ἀπὸ 40—50.

Ἄλλ' ὁ ράπτης καὶ ὁ μάγειρος εἶναι ἄνδρες, εἶναι οἱ δυνατοὶ καὶ ἡ ἐπέμβασις τῶν εἰς τὴν γυναικεῖαν ἐργασίαν ἀντὶ νὰ τοὺς ταπεινώσῃ καὶ τοὺς ἐξευτελίῃ, τοὺς περιβάλλει μὲ κάποιον γόντρον ὑπεροχῆς. Τὸ νὰ ραπτῶμεθα ἀπὸ ἄνδρα καὶ νὰ ἔχωμεν μάγειρον εἶναι ζήτημα ὑπεροχῆς, τιμῆς, μεγαλείου. Καὶ ὑπάρχουν σπιτία ποῦ ἔχουν μάγειρον διὰ νὰ τοὺς βράζῃ σαλάτα καὶ βραστό, ἀπλῶς διὰ νὰ λέγουν ὅτι ἔχουν μάγειρον, ὅπως ὑπάρχουν κυριαὶ ποῦ δὲν ἔχουν ἀρκετὰ ἐσώρροχα διὰ τὴν στοιχειώδη καθαριότητα τοῦ σώματος, ἀλλὰ ἐξοδεύσιν ἑκατοντάδας δραχμῶν εἰς

τὸν ράπτειν. Μὲ τὴν ἀντίληψιν αὐτὴν τῆς γυναικεῖας ἀλληλεγγύης, ἀλλὰ καὶ τῆς δικαιοσύνης εἰς τὴν κατανομήν τῆς ἐργασίας κατήντησε νὰ θεωρῆται ἡ ραπτικὴ ἐργασία τῆς γυναικός, τίτλος ἐξευτελισμοῦ καὶ προστυχιᾶς τῆς ἐργασίας. Προχθὲς ἀκόμη ἓνας γνωστός ράπτης τῶν Ἀθηνῶν, θέλων νὰ ἐξευτελίῃ ἀντίπαλόν του ἐδημοσίευσεν εἰς τὰς Ἐφημερίδας διατριβὴν, μὲ τὴν ὁποίαν ἀνεκοίνωνεν εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους, ὅτι ὁ ἀντίπαλός του εἶχεν εἰς τὸ ἐργοστάσιον ἐργάτιδας γυναῖκας, ἐνῶ ἡ ἰδική του ἐργασία ἐγένετο ἀποκλειστικῶς ἀπὸ ἄνδρα.

Καὶ τώρα τί λέγουν οἱ ἄνθρωποι τοῦ παλαιοῦ καθεστώτος, οἱ ἐπαναστατοῦντες κατὰ τῆς γυναικός, ἡ ὁποία ζητεῖ εἰς ἀνώτερα στάδια ἐργασίας πόρον ζωῆς. Καὶ δὲν εὐρίσκουν δίκαιον, ὀρθόν, φιλόανθρωπον ἐφ' ὅσον οἱ ἄνδρες ἐκτοπίζουν τὰς γυναῖκας ἀπὸ τὰς εἰδικὰς ἐργασίας τῶν νὰ ζητοῦν καὶ αὐταὶ τὸ ψωμί τῶν, ὄχι μόνον ὡς μανάβισαι, ἀλλὰ καὶ ὡς ὑπάλληλοι εἰς ἰδιωτικὰς καὶ ἐπισήμους ὑπηρεσίας;

ΤΙ ΕΓΕΙΝΕΝ ΕΙΣ ΕΝ ΕΤΟΣ

Αὐτὸ εἶπε καὶ ἐξέθεσε λεπτομερῶς ἡ κ. Κ. Παρρὲν εἰς τὴν συγκληθεῖσαν γενικὴν συνέλευσιν τοῦ Λυκείου τὴν Ἑλληνίδων, εἰς ἣν παρέστησαν καὶ ἄλλοι προσκεκλημένοι καθὼς καὶ ὁ πρωθυπουργὸς κ. Ἐλ. Βενιζέλος.

Δὲν ἐπρόκειτο ἐδῶ ἀπλῶς περὶ μιᾶς τυπικῆς λογοδοσίας ἐνὸς ὄρισμένου ἔργου. Τὸ Λύκειον ἐὰν δὲν εἶναι σχολεῖον, παρουσιάζεται ὅμως ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων του τὸ ἐντελέστερον σχολεῖον τῆς γυναικός, ὄχι πλέον ὡς μαθητοῦ ἀκολουθούσης ὄρισμένα μαθήματα, ἀλλ' ὡς παράγοντος ἀναμορφώσεως καὶ ἀναγεννήσεως τοῦ ἔθνους καὶ τῆς φυλῆς.

Ὁ κ. Πρωθυπουργὸς διὰ τῆς παρουσίας του εἰς τὴν λογοδοσίαν αὐτὴν ἐπέδειξεν ἐπαινετὸν ἐνδιαφέρον διὰ τὴν ἀνωτέραν αὐτὴν γυναικεῖαν δραῖσιν τῶν Ἑλληνίδων. Ἡ προσοχὴ δὲ μετ' ἧς παρεκολούθησε τὴν περιγραφὴν τοῦ μεγάλου ἔργου τοῦ Λυκείου, ὁ θαυμασμός του διὰ τὴν Ἑλληνικὴν ἐπίπλωσιν καὶ τὰ θερμοτάτα συγκαροτήρια τοῦ πρὸς τὰς διοικούσας κυρίας, «διὰ τὴν ἐθνικὴν» καὶ ἀξίαν θαυμασμοῦ ὡς τὴν ἀνόμασεν δραῖσιν του εἶναι μία ἐγγύησις ὑποστηρίξεως τοῦ ὄραίου ἔργου καὶ ἐνθαρρύνσεως τῶν κυριῶν εἰς τὴν ἐξακολούθησιν τοῦ ἀγῶνος

ΑΠΟ ΤΗΝ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΝ ΑΙΘΟΥΣΑΝ ΤΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ

πρὸς διάδοσιν καὶ επικράτησιν τοῦ προγράμματός του. Εἰς τὰς στήλας τῆς Ἐφημερίδος τῶν Κυριῶν θὰ μεταφέρωμεν ὁλόκληρον τὴν λογοδοσίαν, διὰ νὰ γίνῃ ὅσον τὸ δυνατόν γνωστοτέρα εἰς εὐρύτερον κύκλον ἡ ἐργασία αὐτὴ καὶ νὰ ἐννοήσῃ καλῶς αἱ κυριαὶ τῶν ἐπαρχιῶν καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ ὅτι ἔχουν καθήκον νὰ λάβουν μέρος εἰς τὰ κατὰ τόπους ἀντεπιστέλλοντα τμήματα. Διότι μόνον διὰ τῆς ἀπὸ κοινοῦ συνεργασίας ὄλων τῶν Ἑλληνίδων ἐπὶ τὸ αὐτὸ πνεῦμα τῆς ἐθνικῆς μας ἀναγεννήσεως διὰ τῆς ψυχικῆς καὶ σωματικῆς ἀκμῆς θὰ πραγματοποιηθῇ ὁ ὄραϊος καὶ μεγάλος σκοπὸς τοῦ Λυκείου.

Βεβαίως οὔτε εὐκολον εἶναι οὔτε εἰς πολλὰ δυνατὴ ἡ ἐφαρμογὴ ὁλοκλήρου τοῦ προγράμματος τοῦ Λυκείου ἀπὸ τὰ τοπικὰ ἀντεπιστέλλοντα τμήματα. Ἀπὸ τὴν πολλὴν ὅμως καὶ ποικίλην ἐργασίαν του ἕκαστον τμήμα δύναται νὰ ἐκλέξῃ ὅ,τι εἶναι δυνατό νὰ ἐξυπηρετήσῃ εὐκολώτερον καὶ ἀνεπώτερον τὰς ἀνάγκας τοῦ περιβάλλοντος καὶ νὰ προσαρμόσῃ πρὸς αὐτὸ τὴν δραῖσιν του.

Τὸ διοικητικὸν ἄλλως συμβούλιον τοῦ Λυκείου παρέχει πᾶσαν ὁδηγίαν καὶ πᾶσαν συνεργασίαν καὶ ἀναλαμβάνει ἀκόμη καὶ τὴν διοργάνωσιν τῶν ἐργασιῶν τῶν ἀντεπιστελλόντων τμημάτων.

των διὰ τὰς πενομένας γυναίκας τῶν γραμματέων καὶ τῶν τεχνῶν.

Μετὰ τῆς αὐτῆς Ἐφορίας προσκήρυξε διαγωνισμὸν πρὸς συγγραφὴν βιβλίων φιλολογικῶν διὰ τὴν παιδικὴν καὶ νεανικὴν ἡλικίαν. Ὁ διαγωνισμὸς θὰ γίνῃ τὴν ἄνοιξιν τοῦ 1913 ὑπὸ τὴν ὄριση καὶ τὸ Α'. Ἐθνικὸν Συνέδριον τῆς Γυναικείας Μορφώσεως, τὸ συγκαλούμενον εἰς Ἀθήνας παρὰ τοῦ Λυκείου τῶν Ἑλληνίδων.

Ἀπεφασίσθη ἐπίσης ἡ ἴδρυσις μνημείων ἀπομνηστευτικῶν φιλολογίας ἰδικῆς μας καὶ ξένης καθὼς καὶ ἀπαγγελίας.

Ἐφορία φιλολογικοῦ τμήματος

Γενικὴ ἔφορος: κ. Παρρῆν.

Ἐφορος τῆς κλασικῆς φιλολογίας δις Ἀποστολάκη.

Γραμματεῖς: ἡ κ. Ἡλιάδου καὶ ἡ δις Σοφία Μινεῖκου.

Ἐφορεία Βιβλιοθήκης

Ἡ βιβλιοθήκη τοῦ Λυκείου ἐνισχύθη εἰς τὸ ὅρατον καὶ μορφωτικὸν ἔργον τῆς ἀπὸ ἀνδρα προοδευτικόν, ὃ ὁποῖος ἂν καὶ ἀσχολεῖται μὲ τὸ ἐμπόριον, ὅμως ἐννόησε τὴν σημασίαν τοῦ καλοῦ βιβλίου καὶ τῆς καλῆς ἀναγνώσεως καὶ γενναϊότατα ἔσπευσε νὰ βοηθήσῃ τὸ ἔργον μας.

Ὁ κ. Ἡρακλῆς Βόλτος προσέφερε δρ. πέντε χιλιάδας διὰ τὴν ἴδρυσιν τῆς Βιβλιοθήκης τοῦ Λυκείου καὶ τὴν ἐπίπλωσιν αὐτῆς. Ἦδη αἱ δύο βιβλιοθήκῃ μας, ἡ ἀρχαίου καὶ ἡ Βυζαντινοῦ ρυθμοῦ, στολίζονται ἀπὸ τὰ ὠραιότερα συγγράμματα τῆς ἀρχαίας καὶ νεωτέρας φιλολογίας Ἑλληνικῆς καὶ ξένης, ἀπὸ ἔργα καθαρῶς ἐπιστημονικὰ καὶ καλλιτεχνικὰ καὶ ἀπὸ τὰ καλλίτερα περιοδικὰ τοῦ κόσμου.

Ἐπερχόμενοι τόμοι οἱ πλεῖστοι χρυσόδετοι, εἰς τοὺς ὁποίους πρέπει νὰ συμπεριληφθῇ καὶ ἡ ἐξ εἰκοσι ἑνὸς τόμων μεγάλη Γαλλικὴ Ἐγκυκλοπαιδεία καθὼς καὶ πλὴν τῶν Ἑλληνικῶν Περιοδικῶν, δέκα ἐννέα ξένα, Ἀγγλικά, Γαλλικά καὶ Γερμανικά, τίθενται σήμερον εἰς τὴν διάθεσιν τῶν ἀναγλωστριῶν τοῦ Λυκείου, εἰς αἰθούσας ἀναπαυτικὰς καὶ ὠραίας τῶν ὁποίων κάθε γραμμὴ, κάθε σχέδιον, κάθε χρῶμα ἐνθυμίζει μίαν δοξαμένην ἐποχὴν τῆς πατρίδος μας, καθ' ἣν τὸ ὅρατον ἐδασίλευεν, ὅχι μόνον εἰς τὰ εἶδη τῆς πολυτελείας, ἀλλὰ καὶ τὰ εἰς κοινότερα τῶν ἀντικειμένων τῆς καθημερινῆς χρήσεως.

Ἡ Ἐφορία τῆς Βιβλιοθήκης, εἰς ἣν ἀντιπροσωπεύονται ὅλα τὰ τμήματα τοῦ Λυκείου καὶ ἡ ὁποία ἀποτελεῖ τὸ σημεῖον τῆς συ-

κεντρώσεως ὅλων τῶν μελῶν, ἔχει δύο ἐφόρους, ὅπως καὶ τὰ πλεῖστα ἐκ τῶν λοιπῶν τμημάτων: τὴν κ. Ἐλένην Ἀλεξανδρῆ καὶ τὴν δα Βιργινίαν Σιμοπούλου μὲ βοηθὸν τὴν κ. Α. Καντᾶ. Αἱ κυρίαι αὗται κατέβαλλαν πολλοὺς κόπους διὰ τὴν ἐκλογὴν καὶ ταξινόμησιν τῶν βιβλίων καὶ τὴν διοργάνωσιν τῆς βιβλιοθήκης, ἔργον δυσκολώτατον, τὸ ὁποῖον ἀπαιτεῖ καὶ εὐρεῖαν ἐγκυκλοπαιδικὴν μόρφωσιν καὶ καιρὸν πολὺν διαθέσιμον.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΕΤΑΣΩΤΗΝ ΕΚΘΕΣΙΝ

Κάτι ὡς ὄνειρον ἢ ὡς μαγικὴ εἰκὼν ἡ μικροῦλα αὐτὴ ἔκθεσις, τὴν ὁποῖαν ἤμπορεῖ νὰ περιέλθῃ κενεὶς ἤσυχα, ἄνετα καὶ χωρὶς κόπον μέσα εἰς μίαν ὥραν.

Δὲν θὰ σᾶς περιγράψωμεν τὴν αἰθούσαν τῶν κουκουλιῶν, τὸ λευκοκίτρινον αὐτὸ μωσαϊκόν, εἰς τὸ ὁποῖον βασιλεύει ἀπὸ ἄκρου εἰς ἄκρον ἡ Γεωργικὴ Ἐταιρία καὶ ἡ ἀνθήσις τῶν κόπων καὶ φροντίδων σειρᾶς ὅλης ἐτῶν τῆς κ. Ζλατάνου μὲ τάγματα καὶ συντάγματα γυναικῶν. Ἐρχόμεθα εἰς τὸ βασίλειον τῆς Ἑλληνικῆς γραμμῆς, τοῦ Ἑλληνικοῦ σχεδίου, τῆς Ἑλληνικῆς ἀρμονίας μὲ ἕνα πριγκηπικὸν ὄνομα ἀρχιεργάτιδος καὶ ἀρχισχεδιαστρίας: Τὸ ὄνομα τῆς πριγκιπίσσης Ἀλίκης μὲ μίαν σειρὰν ἄλλων ὀνομάτων γυναικῶν, αἱ ὁποῖαι ἐργάζονται ἔτη τώρα διὰ νὰ ξεκαθαρίσουν τὸ γυναικεῖον ἐργόχειρον ἀπὸ τὰ ἀηδῆ σχέδια τῆς δασκαλικῆς ἀκακισθησίας τοῦ παρελθόντος. Πρῶτον εἰς τὴν κατηγορίαν αὐτὴν πρέπει νὰ κατατάξωμεν τὸ Παρθεναγωγεῖον Σκορδέλη, τὸ ὁποῖον ἐζήτησε πάντοτε καὶ εἰργάσθη εἰδικώτατα μὲ ἐπιτυχίαν διὰ τὸν σκοπὸν αὐτόν. Τὰ μεταξοκεντημένα ἐργόχειρα ποῦ ἐκθέτει τὸ Παρθεναγωγεῖον αὐτὸ ἀποτελοῦν δεῖγμα ὠραίων τελειοποιήσεως πολυετοῦς ἐργασίας, τὴν ὁποῖαν ἠκολούθησε καὶ τὸ ἐργαστήριον τῆς Ἰθάκης, συνδεόμενον εἰς τὰς καλλιτεχνικὰς ἐμπνεύσεις του διὰ τῶν παλαιῶν δεσμῶν τῆς κ. Μαρούλη μετὰ τῆς δας Σκορδέλη.

Τὸ ἐργαστήριον τῆς Προόδου—τώρα μανθάνομεν ὅτι ἡ Πρόοδος ἔγινεν ἐργαστήριον, ἐνῶ ἔως τώρα ἦτο πρακτικὸν γυναικῶν ἐργαζομένων ὑπὸ ἀνωμύϊαν δι' ἴδιον λογαριασμὸν ἐκθέτει, ὡς ἦτο ἐπόμενον, ὠραῖα ἔργα μεταξωτῶν κεντημάτων. Εἰς ὅλα αὐτὰ ἐπιπνεῖ ἡ καλλιτεχνικὴ πνοὴ τῆς κ. Ἀννης Παπαδοπούλου, ἡ ὁποία κατάρθρωσε νὰ μεταβάλῃ τὰ κεντήματα εἰς ζωγραφικὰς μὲ ψυχὴν καὶ σφραγίδα

ΑΠΟ ΤΗΝ ΣΗΦΟΤΡΟΦΙΚΗΝ ΕΚΘΕΣΙΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΥΚΟΥΛΙΩΝ

τέχνης διακοσμητικῆς ποῦ θὰ υπέγραψεν ὁ μεγαλύτερος τοῦ εἶδους αὐτοῦ καλλιτέχνης. Τὰ παντὶ ἀφῆνης μὲ τὸ ὄνομα τῆς εἶναι πολύτιμα καλλιτεχνήματα καθὼς ἕνα πλαίσιον τῆς εἰκόνης τῆς βασιλίσσης Ὀλγας, τὸ ὁποῖον ἐκθέτει τὸ Παρθεναγωγεῖον Τριανταφυλλίδου. Καὶ ἐδῶ ἡ ἐπιτροπὴ τοῦ σχεδίου καὶ τῆς ἐκτελέσεως εἶναι φανερὰ τῆς κ. Παπαδοπούλου, ἡ ὁποία νομίζομεν ἔχει τὴν ἀνωτάτην ἐμπειρίαν τῶν ἐργοχείρων τοῦ καλοῦ τούτου καὶ διακεκριμένου τῆς πόλεως μας παρθεναγωγείου.

Καὶ ὑπὸ τὴν ἔποψιν αὐτὴν, ἐὰν τὸ τελειοποιημένον κέντημα ἀποτελεῖ διὰ τὴν ἐρασιτέχνην πρόοδον καὶ τὴν βοηθεῖ νὰ στολίζῃ σιγὰ, σιγὰ καὶ μὲ τὴν ἀνεσίαν τῆς τὰ ἀσπρόρουχα καὶ τὸ σαλονάκι τῆς, διὰ τὴν ἐργάτιδα εἶναι μαρτυρικὴ ἐνασχόλησις, ἡ ὁποία στραβώνει μάστιχ, καμπουριάζει σώματα, πληγώνει στήθη καὶ φθείρει ζῶην, χωρὶς κἄν νὰ ἐξασφκλίξῃ τὸ ψυμὶ τῶν ἐργαζομένων. Τὸ εἶπα καὶ ἄλλοτε πρὸ χρόνων εἰς τὸ πρῶτον ἐκπαιδευτικὸν συνέδριον, ὅτι ὅσον πολλαπλασιάζονται τὰ ἐργαστήρια τῶν λευκῶν μάλιστα κεντημάτων καὶ τῶν πολυτίμων ντατελῶν, τόσον πρέπει νὰ λυπούμεθα διὰ τὰς κακὰς συνεπειὰς τῆς υγείας τοῦ ἀυξανόμενου ἀριθμοῦ τῶν κεντιστριῶν. Ἡ δημοσιευθεῖσα προχθὲς

στατιστικὴ τοῦ τί κερδίζουν αἱ ἐργάτριαι τῆς Ἰθάκης—ἀπὸ 25-30 λεπτὰ τὴν ἡμέραν,—μαε δίδει τὸ μέτρον τοῦ κακοῦ τῆς μόδας αὐτῆς τῶν χειροποιήτων κεντημάτων, μὲ τὰ ὁποῖα στολίζονται αἱ ὀλίγοι προνομιοῦχοι τοῦ πλοῦτου. Ἐὰν ἐξετάσωμεν καὶ τὰ ἄλλα ἐργαστήρια καὶ ὄρφανοτροφεῖα Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς, πόσας ὥρας κατὰ σειρὰν στραβόνονται δυστυχημέναι ὑπάρξεις διὰ τὴν ἐργασίαν αὐτὴν καὶ τί κερδίζουν κατ' ἀναλογίαν, τότε θὰ ἐννοήσωμεν ὅτι τὸ κέντημα διὰ τὰ κορίτσια τὰ εὐρισκόμενα μάλιστα εἰς τὴν ἀνάπτυξιν των εἶναι ἐξ ἴσου καταστρεπτικὴ ἐργασία, ὅσον καὶ τὰ ὑπὸ τὴν γῆν μετακλεῖα διὰ τὰ ἀνήλικα ἀγόρια καὶ ὅτι πρέπει διὰ νόμου εἰδικοῦ νὰ κανονισθῇ ἡ ἐργασία αὐτή.

Παρὰ τὰς ἐπιφυλάξεις αὐτὰς διὰ τὰς υγιεινὰς συνεπειὰς τοῦ κεντήματος πρέπει νὰ ἀναγνωρίσωμεν ὅτι ἡ Βασιλικὴ Σχολὴ κεντημάτων ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς πριγκιπίσσης Ἐλένης, ἡ σχολὴ Ἰθάκης, δημιουργηματα τῆς ἐνεργητικότητος τῆς κ. Μαρούλη, τὸ ὄρφανοτροφεῖον Πειραιῶς, τοῦ ὁποῖου ψυχὴ εἶναι ἡ κ. Σοφία Σιμοπούλου καὶ τὸ Ἀμαλειὸν ὑπὸ τὴν Προεδρείαν τῆς κ. Συγγροῦ καὶ τὸ κατὰστημα τῶν Ἀπόρων Γυναικῶν παρουσιάζουν ἐργασίαν καταπληκτικῶς τελείαν καὶ ἀξίαν παντὸς θαυμασμοῦ.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΝ ΑΙΘΟΥΣΑΝ ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΤΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΝΑΚΤΟΡΟΥ ΤΗΣ ΚΝΩΣΟΥ

ΔΙΑΛΕΞΙΣ ΤΗΣ Δ^οs ΑΝΝΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗ
Δ'.

Εἰς τὴν Κρήτην ἀναφίνεται πρὸ τοῦ τέλους τῆς Καμρακίτικῆς περιόδου, ἐν ᾗ εἶναι κοινὸς εἰς τὴν Ἀσίαν πρότερον καὶ εἶναι σύμβολον θεοῦ ἄρρενας, θεοῦ πολεμικοῦ, τοῦ Διὸς Λαβραυνδέως.

Εἰς τὴν Κνωσὸν εὐρίσκεται εἰς χεῖρας θεᾶς, ὅπως τὸ δῶρον εἰς τὰς χεῖρας τῆς Ἀθηνᾶς, διότι οἱ Κρήτες, ὅπως καὶ πολλοὶ ἄλλοι λαοὶ ἐλάτρευον θεὰν καὶ ἡ προσελληνικὴ θεότης ἦτο ἀναμφιβόλως θεὰ. Εἶναι ἡ μεγάλη θεὰ τῆς φύσεως. Μήτηρ καὶ παρθένος θεὰ. Ἡ μητρικὴ τῆς προστασίας ἐπὶ τῶν ὄντων φθάνει μέχρι Ἄδου.

Συνοδεύεται ὑπὸ περιστερῶν καὶ ὄφρων δη-

λούντων τὴν ἐπὶ τοῦ ἀέρος καὶ τῆς γῆς δύναμίν τῆς.

Εἶναι πολεμικὴ, ἀλλὰ καλὴ καὶ εὐσπλαγχνος· καὶ ὅταν ἀκόμη ὡς «πότνις θηρῶν» συνοδεύεται ὑπὸ θηρίων δὲν ἔχει φοβερὰν τὴν ὄψιν. Ἀπὸ τὴν λατρείαν τῆς λείπει ὁ ταπεινωτικὸς φόβος.

Βόες ἐθυσιάζοντο πρὸς τιμὴν τῆς, τὰ κέρατά των ἀφιερῶντο εἰς τοὺς βωμοὺς καὶ τὰ ἱερά τῆς καὶ σπονδαὶ ἐγίνοντο διὰ τοῦ αἵματός των.

Τὸ κρίνον καὶ ἡ ἴρις εἶναι τὰ ἀγαπητὰ ἄνθη τὰ ὅποια τῆς προσφέρουν καὶ φαίνεται ὅτι ἔχουν θρησκευτικὴν συμβολικὴν σημασίαν ὅπως ὁ Αἰγυπτιακὸς λωτός.

Ἴερείαι τελοῦσι τὰ τῆς λατρείας τῆς χορεύουσαι κυκλικὸν χορὸν περὶ τὸν βωμὸν τῆς καὶ κρατοῦσαι τὰ πρὸς σπονδὰς ἀγγεῖα καὶ τὸν διπλοῦν πέλεκιν. Αἱ κινήσεις τοῦ χοροῦ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΝ ΑΙΘΟΥΣΑΝ ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
ΤΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ

των και τους γελωτοποιούν. Γέλοια νευρικά ποικίλλουν τής κουβεντιούλες των αυτών αιώνας και ξευπνες και τους παρηγορούν γιατί τόσοσόν άργά έρχεται τό φαγητό που παρήγγειλαν ή ή άπάντησις ου ξεητηλήθη.

Οί ύπαξιωματικοί άλλη κλίμα. Αύτοι τά έχουν με τους άμέσως προϊσταμένους των, τους περὶ νέους, κάθονται εις απόστασιν και κίμνον και αύτοι τάς κρίσεις των διά τά γυμνάσια. Ένας πατριωτικώτερος από τους άλλους προσπαθεῖ νά τους ήσυχάζη, νά συμβιβάζη τά πράγματα, νά δικαιολογή, νά συμβουλεύη πειθαρχίαν. Βρὲ παιδιά, μη χαλάτε τήν καρδιά σας, άφήστε νά γλεντήσωμεν άπόψε. Τί διάολο! Στρατόπεδο είμαστε και εκ των ενόντων. Και άρχίζει μία φρασεολογία μιστριωτίζουσα.

Κόσμος δλόκληρος τό στρατόπεδον με τά πάθη και τάς αδυναμίας του, με τά καλά και τά κακά του, με τους δυνατούς και τους νικημένους, με τους τυχερούς και τους άτυχους. Ένας στρατιώτης, χλωμός, αδύνατος με τά μάτια του μαυροκνλωμένα, που μόλις μπορεί νά σύρη τά πόδια του πλησιάζει τό τραπέζι των άξιωματικών με ένα χαρτί εις τό χέρι. Είναι, φαίνεται, αίτησις άδειας διά λόγον άσθενείας. Ο πλέον καλόβολος από τους άξιωματικούς διαβάζει τό χαρτί και παραπέμπει έπειτα τόν άρρωστον εις τό τραπέζι των νεωτέρων άξιωματικών. Και εκείνος δειλά, δειλά, και με δύο βήματα εμπρός και ένα όπισω προχωρεῖ. Φοβεύεται νά διακόψη τήν όμιλίαν, νά φανή άδιάκριτος και σταματᾷ εις τό μέσον. Τόν φουκαριά, λέγουν οι ύπαξιωματικοί τόν πειράζουν θέρμες. Ο άρρωστος στέκει πάντα εις τήν ίδίαν θέσιν και επί τέλους απομακρύνεται και κάθεται εις ένα τραπεζάκι. Φαίνεται ου τό θάρος του έλευσε διά νά αποτανθῆ εις τους άνωτέρους. Έν τῷ μεταξὺν τά άμύξια εξακολουθοῦν νά άνεβοκατεβαίνουν. Κάμνον χροσές δουλειές. Ολοι είναι πιασμένοι διά τήν αυριανήν μάχην και τήν παρέλασιν και ήμεῖς μένομεν χωρίς άμάξι.

Δέν ειξεύρω τι εφάγαμεν και πῶς εφάγαμεν τό βράδυ αυτό. Τό προσωπικόν του έστιατορίου μας, άν και με προσθήκην νέων σερβιτόρων, τά έχει χαμένα. Ο Κώστας που μας σερβίρει συνήθως, μέσα εις τρεις ώρας έχει άδυνατήσει, εξατληθείς. Μετά τάς δύο ήμέρας του στρατοπέδου είχε γίνει άγνωριστος.

Νύκτα άυπνίας. Διάφορα λαλούμενα έχουν πλημμυρήσει τά μικρά καφφενεῖα του Κεφαλαριου και οι ρομαντικώτεροι από τους στρατιώτας ξευυχτοῦν με τραγούδια και άμανέδες.

Η μουσική τους ξεκουράζει τά πόδια αντί του ύπνου. Η ύδραντλία εξακολουθεῖ επίμονα και μονότονα τό ρυθμικόν τριζιμίον της, ενῶ τά πεύκα του αντικρεινου μικροῦ δάσους φαίνονται εις στάσιν προσοχής διά τά παράδοξα αυτά πράγματα που διακόπτουν τους τυχεριούς ρεμβασμούς των.....

Τά ξημερώματα ο στρατός έφυγε. Τό Κεφαλάρι έρημώθη και από τους τακτικούς κατοίκους του άκόμη. Ολοι έπήγαν εις τήν στρατιωτικήν παρέλασιν. Οσοι δέν ήσαν άμύξια έπήγαν πεζοί. Κυρίαί άβρόταται με λεπτά παπουτσάκια και άβρόα ποδαράκια έκαμαν εὐχαρίστως τόν ήρωϊκόν αυτών δύωρον περίπατον, υπό ήλιον που έκαιε και έλυροπολούσε.

Ημεῖς είχαμεν τήν εὐτυχίαν νά φιλοξενηθώμεν εις τό αυτοκίνητον του κ. Γιαννάκου, εις τό όποιον μας έπειράπη νά φιλοξενησωμεν τρεις άλλας κυρίας. Δηλαδή παρ' όλίγον νά μη έχη θέσιν εις τό αυτοκίνητόν του οὔτε αυτός ο εὐγενής ιδιοκτήτης.

Η μάχη εφορίζεται περι τό τέλος της τήν στιγμήν που εφθάσαμεν. Τό σύνταγμα της Λαρίσης τό προωρισμένον νά ύποστη τήν ήτταν και νά εκτοπισθῆ από τό σύνταγμα των Αθηνών, τό εκτοπίζει, τό ύπερφαλαγγίζει τό νικᾷ. Ημεῖς που εφιλοξενησαμεν τό υπό τόν κ. Μαυροσογιαννάκην σύνταγμα της Λαρίσης εις τό Κεφαλάρι, ήμεθα εὐτυχεῖς διά τήν νίκην του. Η γνωριμία αυτή των δώδεκα ώρων μας δίδει τό δικαίωμα νά θεωροῦμεν τους άνδρας ιδιούς μας.

Τώρα διά νά είμαι ειλικρινής πρέπει νά όμολογήσω ου δέν εκατάλαβα τίποτε από τήν μάχην και από τάς παρατάξεις, άλλ' οὔτε από τάς στρατιωτικάς κινήσεις των στρατευμάτων.

Ο πόλεμος τόν όποιον αποστρέφομαι διά τάς συμφοράς και άθλιότητας που σκορπίζει γύρω του δέν είναι τίποτε άλλο δι' έμε παρᾷ άνθρωποι που μαζεύονται και βασανίζονται, διά νά αφαιρέσουν τήν ζωήν από άλλους άνθρώπους και νά σκορπίσουν τήν φρίκην του θανάτου εκει όπου πριν έβασίλευεν ή χαρά της ζωής.

Ο πολιτισμός δε είναι και θά είναι οὐτοπία εφ' όσον τά ζητήματα τά όποια λύουν σήμεραν τά όπλα, δέν κατορθωθῆ νά τά λύη ή διαίτησις, που έμεινεν έως τώρα λέξις χωρίς εννοίαν.

Η εικὼν όμως αυτού του πολέμου διά τόν όποιον δέν έχυθη αίμα και δέν έβροντήχθησαν εις τά μαῦρα γυναικες και παιδιά, με ενθουσίασε. Μία άπέραντη πεδιάς, σκεπασμένη άλλο με πράσινα και άλλο με χρυσά στάχια.

Ο ΔΙΑΔΟΧΟΣ ΕΠΙ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΥ ΕΙΣ ΤΟ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟΝ

Γύρω γύρω άπλωμένες ή μαλακές καμπύλες των βουνών, πλαίσιον ήσυχον, καμαρωτόν, που κυματίζει άρμονικά, όπως ο άφρός που κυματός εις ένα ήρεμον άκρογιάλι. Απ' εδῶ και άπ' εκει εις τά γραφικά κοιλάματα του λεκανοπεδίου γραμμές πρασινωπές με άποάνω δλόλευκην ταινίαν που κάπου κάπου άνεμίζεται, κινείται και σκεπάζει κάθε άλλο χρώμα και κάθε γραμμή. Είναι οι στρατιώται, σκνμμένοι, γονατισμένοι, κρυπτόμενοι από τόν εχθρόν. Γιά μιὰ στιγμή ενθυμήθην της mouettes της λίμνης Λεμάνον. Κάποτε παρατάσσονται εις γραμμήν ή μιὰ κοντά εις τήν άλλην, επάνω εις τό γαλανό κῆμα της λίμνης διά τόν ιδιόν των πόλεμον με τά ψάγια. Τό θέαμα και εκει είναι τόσοσόν γραφικόν και ώραϊον όσον και εδῶ. Άνθρωποι και πουλιά με τά λευκά ειρηνικά χρώματα εις γραμμήν παλαίον τόν ίδιον άγριον άγώνα του αίματος. Αυται και εκεινοι φέρουν εις τό λάβαρόν των τήν φοβεράν φράσιν: **Ο θάνατός σου ζωή μου.**

Αίφνης αι λευκά γραμμαί κινούνται, ξετυλίσσονται, τά όπλα γαλιζουν σαν άσημένα κίματα κάτω από τόν ήλιον, και μία φωτεινή άστραπή χύνεται πρός τά εμπρός, εναντίον της άλλης παρατάξεως. Αυτό είναι ο πόλεμος. Από τρεις γραμμές γεμάτες φῶς, ώραϊότητα και ποιήσιν χύνονται χίλια στόματα άγρια πόνου, θανάτου και ερημώσεως. Κανείς δέν ήμπορεί

νά άρηθῆ ου ο θάνατος αυτός του πολέμου έχει τήν ιδικήν του ώραϊότητα, εντελῶς ξεχωριστήν από κάθε άλλην. Ίσως γι' αυτό μεθᾷ, ελκύει και συγκινεί τήν νεότητα.....

Αμαξια, κάρρα, αυτοκίνητα, άλογα και μονάκια όρμουν ξεαφνα πρός τά κάτω, εκει όπου τώρα διενθύνεται ο στρατός. Η ραχούλα που είχε γίνει διά μιαν στιγμήν τό άμφιθέατρον του πολέμου ερημόνεται, ο χαραγμένος δρόμος περιφρονείται και οι χροσοσκεπασμένοι άγριοι είναι τά μόνα θύματα της καταστροφής αυτής.

Μέσα εις όλίγα λεπτά άμαξια και αυτοκίνητα, στολισμένα με άνοιξιάντικα καπέλλα με ποικιλόχρωμες όμπρέλλες σπανιώτερα με έμμορφές της ζωής παρατάσσονται δεξιά και άριστερά του παρατεταγμένου επιτελείου του γενικού άρχηγου του στρατου.

Ο Διάδοχος, ύψηλός, άκίνητος επάνω εις τό ξανθόχρυσον άλογό του στέκεται μόνος, εμπρός, εις απόστασιν από τό επιτελείον του και με τό σπαθί γυμνό, χαιρετᾷ τους ήλιοκαμμένους άνδρας, χαιρετᾷ τήν σημαίαν, χαιρετᾷ τά Έλληνικά όπλα. Ο χαιρετισμός αυτός είναι μεγαλοπρεπής, βασιλικός, ώραϊός. Η παρέλασις διαρκεί δύο ώρας και ο άρχηγός του στρατου μένει εκει πάντοτε άκίνητος ως άγαλμα, ως ο άσπληρὸς θεός του πολέμου.

Εισήγησις Κας Κασιόγρας Μελά

Ἡ κ. Ἄνα Κασιόγρα Μελά ἀνέπτυξεν πρῶτον τοὺς λόγους δι' οὓς ἡ μὴ-χρησιμοποίησις τῆς γυναικὸς μέχρι σήμερον εἶναι μέγα σφάλμα τῆς τακτικῆς τοῦ πολέμου κατὰ τῆς φθίσεως.

Ἡ γυναικίκα εἶνε φύσει περισσύτερον τοῦ ἀνδρὸς διατεθειμένη νὰ εὐνοήσῃ τὰ ἔργα τῆς κοινωνικῆς ἀλληλεγγύης. Προσέτι ὡς σύζυγος μητέρα, οἰκοκυρά, εἶνε ὁ ἐνδεδειγμένος ἀπόστολος τῆς ὑγιεινῆς καὶ ὁ μεγακλείτερος ἀπὸ τοὺς ἀνδρικοὺς πράκτορας τῆς ἀντιφθισικῆς προπαγάνδης.

Δύο συντελεσται κυρίως παρσκευάζουν τὸ ἔδαφος εἰς τὴν φθίσιν.

Α') Ἡ ἄγνοια. Εἰς τὴν κατηγορίαν αὐτὴν ὑπάγονται ὅλαί αἱ γυναῖκες τῆς Ἑλλάδος ἐλλείπει διδασκαλίαν ὑγιεινῆς καὶ τῶν σχετικῶν μαθημάτων εἰς τὸ Παρθενόγειον.

Ἡ σημερινὴ γυναικίκα ἐκπαίδευσις δημιουργεῖ μητέρας, αἱ ὁποῖαι δὲν ἔχουν ἰδέαν οἰκονομικῆς, ὑγιεινῆς καὶ παιδοκομικῆς, αἱ ὁποῖαι γεμίζουν τὸν κόσμον ἀπὸ παιδιὰ καχεκτικά, λείαν πλουσίαν εἰς τὴν φθίσιν.

Ἡ γυναικίκα τοῦ λαοῦ τῶν πόλεων ἐντελῶς ἐγκαταλειμμένη δὲν γνωρίζει τὰς μικρὰς ἐκείνας καὶ πολυτίμους μεθόδους διὰ τῶν ὁποῶν θὰ ἠδύνετο νὰ μεταβάλλῃ τὴν οἰκίαν τῆς εἰς εὐχάριστον διὰ τὸν ἄνδρα διαμονὴν καὶ νὰ τὸν συγκρατήσῃ νὰ μὴ σπαταλήσῃ ὑγείαν καὶ χρήματα διὰ τὴν ταξέρων.

Ἡ δὲ ἀγρότης ἀγνοεῖ νὰ προσφυλάξῃ αὐτὴν καὶ τοὺς περὶ αὐτὴν ἀπὸ τὸν ἐπιστρέφοντα φθισικὸν μετακτάστην σύζυγον, υἱὸν ἢ ἀδελφόν.

Ἡ αὐτὴ προσπάθειαι καὶ εἰς τὴν μεσαίαν καὶ ἀνωτέραν τάξιν.

Κατὰ τῆς γενικῆς ἀμαθείας καὶ ἀδιαφορίας ἀντεπεξῆλθον πρῶται αἱ γυναῖκες ἐν Ἑλλάδι.

Τὸ τμήμα τῆς Ὑγιεινῆς καὶ Νοσηλείας τῆς Ἑνώσεως τῶν Ἑλληνίδων ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς ἰατροῦ Κας Κκαλοποθάκη ὕψωσε πρῶτον τὴν σημασίαν εἰς τὸν κατὰ τῆς φθίσεως ἀγῶνα. Μετὰ τὸ 1897 ὁπότε τὸ τμήμα τοῦτο συνειργάσθη μετὰ τῶν ἄλλων εἰς τὴν θεραπείαν τῶν ἀναγκῶν τοῦ πολέμου, εἰδικῶς ἐστράφη εἰς τὴν ἐκλάσειν τῶν στοιχειωδῶν τῆς ὑγιεινῆς γνώσεων καὶ τὴν ἀντιφθισικὴν τοῦ λαοῦ διαπαιδαγωγίαν διὰ διελέξεων, φυλλαδίων κτλ. Ἀπὸ δὲ τὸ 1901 διεξήγαγε διὰ θυσίων οὐ μικρῶν τὴν ἀπολύμανσιν τῶν ἐκ φυματίωσης μολυνθεισῶν οἰκιῶν ἐπὶ τῇ βᾶσει τοῦ καθημερινοῦ δελτίου τῆς ἀστυνομικῆς μέχρι τοῦ 1908

ὁπότε τὸ ἔργον τοῦτο ἀνέλαβε τὸ δημόσιον ἀπολυμαντήριον.

Βεβαίως πάντα ταῦτα πολὺ ἀπέχουν ἀπὸ τοῦ νὰ εἶναι τὸ ἰδεώδες τῆς γυναικείας δράσεως κατὰ τῆς φυματίωσης. Ἀλλὰ πρέπει νὰ ὁμολογηθῇ, πρὸς τιμὴν τῶν Κυριῶν τοῦ τμήματος τοῦτο ὅτι οὐδεμία εἰς αὐτὰς ἐδόθη ἔξωθεν βοήθεια, πάντοτε προσέκοπτον ἐπὶ τῆς γενικῆς ἀδιαφορίας καὶ τὰ ὑλικά μέσα τῆς ἐνεργείας τῶν ἦσαν γλισχρότατα.

Κατὰ τὴν αὐτὴν διεύθυνσιν δρᾷ ἐσχάτως εἰς τὴν Ἑλλάδα εἰδικὸν τμήμα ἄλλου γυναικείου σωματείου, τοῦ Λυκείου τῶν Ἑλληνίδων. Εἰς τὰς αἰθούσας του γίνονται ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἐκτὸς τῶν περὶ γενικῆς ὑγιεινῆς καὶ παιδοκομικῆς διαλέξεων καὶ ἀντιφθισικαὶ τοιαῦται μὲ προβολὰς φωτεινῶν εἰκόνων· μετὰ τὸ πέρασ δὲ αὐτῶν διανέμονται εἰς τοὺς ἀκροατὰς φυλλάδια ὑπὸ τύπον ἀντιφθισικῆς κατηγήσεως. Ὁμοίαι φυλλάδια περὶ τὰς 3000 διανεμήθησαν εἰς τὰ δημοτικὰ σχολεῖα καὶ εἰς τὰ Κυριακὰ χολεῖα Ἀθηνῶν—Πειραιῶς· παρεδόθησαν προσέτι ἀρκετὰ εἰς τὴν Φιλόπτωχον διὰ νὰ διανεμηθοῦν εἰς τὰς πτωχὰς γυναῖκας, τὰς ὁποίας ἐπισκέπτεται τὸ φυλάνθρωπον τοῦτο σωματεῖον. Τὸ Λύκειον ἐπίσης ἐννοοῦν τὴν μεγάλην σημασίαν τῆς δράσεως τῆς γυναικὸς ὡς διδασκαλίσεως εἰς τὸν κατὰ τῆς φυματίωσης ἀγῶνα, ὠργάνωσε εἰδικὰς διαλέξεις δι' αὐτὰς εἰς τὰς ὁποίας διεμοίρασε ἐκτὸς τῶν ἀντιφθισικῶν κατηγήσεων καὶ πίνακας τοῦ Πανελληνίου Συνδέσμου διὰ νὰ τοιχοκολληθῶσιν εἰς τὰ σχολεῖα τῶν· ἐπίσης ἐπέτυχε νὰ λάβῃ ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας τὴν ἄδειαν νὰ διοργανώσῃ διαλέξεις εἰς τὰ δημοτικὰ σχολεῖα ἔπου θὰ καλοῦνται καὶ αἱ μητέρες τῶν μαθητριῶν· αἱ διαλέξεις αὗται, ὑψίστης σημασίας, θὰ ἀρχίσωσιν ἀπὸ τὸ προσεχὲς ἔτος. (ἔπεται συνέχεια)

ΑΙ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ ΔΙΑ ΤΟ ΛΥΚΕΙΟΝ

Ἡ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΙΑ

«ΕΣΤΙΑ»

Ὅλα «δικὰ μας» καὶ τίποτε ξένον. Αὐτὸ εἶνε τὸ συμπέρασμα τῶν ὄσων ἠκούσαμεν χθὲς μέσα εἰς τὰς Ἑλληνικὰς αἰθούσας τοῦ Λυκείου τῶν Ἑλληνίδων. Ἐν ἔτος λειτουργίᾳ εἰς τὴν ἰδέαν αὐτὴν περιστράφη καὶ ἔδωκεν ἀποτελέσματα θυμασίαι.

Ἄλλοτε εἶχον κατηγορηθῆ καὶ Ἑλληνίδες, ὅτι αὐταὶ μὲ τὰ Γαλλικὰ καὶ Ἀγγλικὰ τῶν, μετέβαλαν τὴν πρωτεύουσαν εἰς ἐπαρχίαν

ΚΑΠΕΛΛΑ ΤΟΥ ΣΥΡΜΟΥ

Γαλλικὴν ἢ Ἀγγλικὴν. Τώρα καὶ Ἑλληνίδες μᾶς ἐπαναφέρουν μὲ μίαν ζήλευτὴν ἐργασίαν εἰς τὸ πρῶτον καθεστῶς ἐξιδανικευμένον, ἀναγεννημένον τύπον τελείως, ὥστε νὰ μὴ τὸ ἀναγνωρίζομεν.

Τὸ Λύκειον, ὅπως εἶνε σήμερον, μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς ἐπιπλώσεώς του, εἶνε ἡ κατ' ἐξοχὴν Ἑλληνικὴ οἰκία, ἡ ὁποία θὰ χρησιμεύσῃ, ἐλπίζομεν, ὡς πρότυπον καὶ διὰ τὰς ἰδιωτικὰς. Μέσα εἰς τὸ περιβάλλον αὐτὸ δὲν ἦτο δυνατόν παρὰ νὰ κυλοφοροῦνται ἰδέαι, ἐμπνεύσεις καὶ αἰσθημάτων γνησιώτατα Ἑλληνικά.

Καί, ὡς ἡ χθεςνὴ λογοδοσία ἀπέδειξε, καλλιτέχνιδες, ἐπιστήμονες, παιδαγωγοί, μητέρες, ὡς μία οἰκογένεια ὅλα μάζη εἰργάσθησαν καὶ ἐκοπίασαν διὰ νὰ ἐπαναφέρουν πολλὰ πράγματα ἐκτοπισμένα, ὡς μὴ ὄφειλεν, εἰς τὴν θέσιν τῶν, διὰ νὰ δώσουν μίαν νέαν καὶ ἐντελῶς ἐθνικὴν κατεύθυνσιν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ζωὴν.

Ἦρχισαν χωρὶς κεφάλαιον ἄλλο, παρὰ μόνον τὸν πόθον καὶ τὴν δύναμιν νὰ ἐργασθῶν· καὶ κατώρθωσαν νὰ φθάσουν ἐντὸς ἑνὸς ἔτους εἰς τὴν τελείαν τοῦ προγράμματός των—προγράμματος σοφοῦ καὶ ἐθνικοῦ πραγματοποιήσιν.

Τιμ. Μωραϊτίνη συνεκέντρωσαν πολὺν κόσμον, ἰδίως ἀνθρώπων τῶν γραμμάτων, ἀπὸ ἐκείνους ποῦ παρακολουθοῦν τὴν ἐργασίαν τῶν δύο δραματικῶν συγγραφέων. Καὶ τὸ ἓν καὶ τὸ ἄλλο ἀπὸ τὰ ἔργα αὐτὰ δὲν κατορθώθη νὰ σταθοῦν ἐπὶ τῆς σκηνῆς. Ἴσως διότι ἡ σάτυρα ὑπερέβαινε, καὶ εἰς τὸ ἓνα καὶ εἰς τὸ ἄλλο τὰ ὅρια τῆς πραγματικότητος, ἴσως ἀκόμη διότι τὸ εἶδος αὐτὸ τῆς θεατρικῆς ἐργασίας εἶναι δυσκολώτερον καὶ ἀπὸ τὸ δράμα καὶ ἀπὸ τὴν κωμωδίαν.

Ὅπως δὴ ποτε καὶ εἰς τὰ δύο ἔργα ὑπῆρξαν τεχνικαὶ σκηναὶ καὶ ἀρκετὸν πνεῦμα, ἴσως δὲ κάποια περισσοτέρα προσοχὴ καὶ ἐπιμέλεια θὰ ἐξησφάλιζε περισσοτέραν ἐπιτυχίαν καὶ πυκνότεραν τῶν ἔργων, ἐπανάληψιν. Ἐὰν αἰφνης τὸ τσάι τῆς Νίτσας ἐγίνετο μονόπρακτος φάρσα θὰ ἐκέρδιζε πολὺ.

Καὶ εἰς τὰ δύο ἔργα ὁ θίασος τῆς δος Κοτοπούλη εἰργάσθη μὲ πολλὴν εὐσυνειδησίαν καὶ οἱ πρωταγωνισταί, προεξαρχούσης τῆς τόσον εὐστρόφου τέχνης, τῆς θαυμασίας καλλιτέχνης μας, ὑπερέβησαν ἑαυτοὺς.

Τὸ θέατρον τῆς Κυβέλης ἔχει μίαν μεγάλην καὶ ἐξαιρετικὴν ἐπιτυχίαν μὲ τὴν Ἐπίθειαν τοῦ Bernstejn. Ἔργον ὠραῖον, τὸ ὁποῖον ἀπεδόθη μὲ ὑπερτάτην τελειότητα καὶ ἀποτελεῖ ἀληθινὴν ὄασιν μέσα εἰς τὸ ἀνακατάωμα τῆς θεατρικῆς ζωῆς τῶν Ἀθηνῶν.

Ὁ ἥρωα τοῦ Βεροστάϊνι Εὐτύχιος Βονασέρας ἔδειξεν ὄλην τὴν καλλιτεχνικὴν δύναμιν του εἰς τὸ ἔργον αὐτὸ καὶ μᾶς ἐπανεφέρεν εἰς ἡμέρας θεατρικὰς, καθ' ἃς τὸ δράμα καὶ ἡ τραγωδία συνεχίζονται καὶ συνεκλονίζονται κοινόν, τὸ ὁποῖον ἠσθάνετο πραγματικὴν ἀπόλαυσιν εἰς τὴν μεγάλην τέχνην. Σήμερον ὅπου ἡ φάρσες, καὶ οἱ κινηματογράφοι βασιλεύουν αἱ τοιαῦται καλλιτεχνικαὶ ἀπολαύσεις εἶναι σπάνιαι, ἀλλ' ἀκριβῶς δι' αὐτὸ καὶ περισσότερον ἀπολαυστικαί.

Ἡ ἐπανάληψις ἐπίσης τῆς Κυρίας μὲ τὰς Καμελίαις ἀπὸ τὴν Μαρίκα καὶ τὴν Κυβέλην συγχρόνως, καθὼς καὶ ἀπὸ τὴν Εὐαγγελίαν Παρασκευοπούλου ἐπανεφέρεν εἰς τὸ Ἑλληνικὸν θέατρον ἀνθρώπους ἄλλης ἐποχῆς, οἱ ὁποῖοι θαυμάζουν τὸν Δουμᾶν καὶ οἱ ὁποῖοι τόσον εἶχαν νοσταλγίσει τὰ ἔργα του.

Τὸ περίεργον εἶνε ὅτι καθε μίαν ἀπὸ τὰς τρεῖς κυρίας μὲ τὰς Καμελίαις διέπλασεν ἐντελῶς διαφορετικὸν ῥόλον καὶ ὅτι ὑπάρχον θεαταὶ ποῦ ἐχειροκρότησαν τὴν Παρασκευοπούλου μὲ ἀληθῆ ἐνθουσιασμόν. Εἶναι αὐτὴ ἡ τελευταία ἱκανοποίησις τῆς

πτωχῆς ἠθοποιού, ἡ ὁποία πρὸ εἰκοσαετίας ἐκράτουσε τὰ σκήπτρα τῆς Ἑλληνικῆς Σκηνῆς καὶ παρωμοιάζετο μὲ τὴν Σάραν καὶ μὲ τὴν μεγάλην Ραχὴλ ἀκόμη.

Καὶ δύο πρῶται σοβαροτέρας κάπως μορφῆς. Οἱ Φαρισαῖοι τοῦ κ. Σπ. Ποταμιάνου καὶ ἡ ψεύτικη Ἀγάπη τοῦ κ. Σπ. Νικολοπούλου. Καὶ τὰ δύο αὐτὰ ἔργα φέρουν τὴν πνοὴν νέων ἀρχῶν καὶ ἰδεῶν, ἔξω ἀπὸ τὰ γνωστὰ καὶ τετριμμένα θέματα. Οἱ Φαρισαῖοι μὲ τὴν ὠραίαν ἰδέαν τῆς χρησιμοποίησεως τοῦ χρήματος διὰ τὴν σωτηρίαν τὴν πραγματικὴν καὶ ὄχι τὴν τυπικὴν τῶν ἀνθρώπων. Καὶ ἡ ψεύτικη ἀγάπη μὲ τὴν διεκδίκησιν τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἀτόμου.

Καὶ τὰ δύο ἦρσαν, τὸ δεύτερον περισσότερον τοῦ πρώτου, ἴσως διότι ἦτο γοργότερον καὶ τεχνικώτερον, καὶ καλλίτερον βαλμένον εἰς τὴν σκηνήν. Ὅπως δὴ ποτε ὁ κ. Νικολόπουλος εἶχε γενικῶς κριτικὴν εὐνοϊκὴν, ἂν καὶ τὸ ἔργον τοῦ κ. Ποταμιάνου ἦτο ἀπὸ ἐκεῖνα ὅπου ἀλλοῦ θὰ ἔκριναν σειράν παρστάσεων.

ΝΟΙΚΟΚΥΡΕΙΟ ΚΑΙ ΚΟΥΖΙΝΑ

Πιάτο τῆς ἐποχῆς. Εἶδος μουσακά, ἐλαφροτέρου καὶ πολὺ πλέον ὑγιεινοῦ ἀπὸ τὸν συνειθισμένον. Ἐχετε κρέας ψητὸ κρόο, τὸ κόπτετε εἰς λεπτές φέτες καὶ στρόνετε μὲ αὐτὸ τὴν καραβίνα σας. Ἐχετε τηγανίσει χωριστὰ φέτες μελιτζάνες, κολοκυθάκια καὶ πατάτες. Τοποθετεῖτε εἰς στρώματα κάθε εἶδος χωριστὰ μὲ ἀρτυμα εἰς τὸ μεταξὺ σάλτσα ντομάτα καὶ τυρὶ παρμεζάνας τριμμένο. Ἐὰν ἔχετε περισσότερο κρέας τότε θέτετε ἄλλη μὴ σειρά εἰς τὸ μεταξὺ. Ἐπάνω σκεπάζετε τὸ ὅλον μὲ μίαν πυκνὴν σάλτσα beschamel, πασπαλίζετε μὲ τυρὶ καὶ ψύχα ψωμί, περιχύνετε μὲ βούτυρο καὶ στέλλετε εἰς τὸν φούρνο.

Παξιμάδι κολοκύθια. Τρίβετε μὲ τὴν ξύστρα τοῦ κιδωνιοῦ τὰ κολοκύθια καὶ τὰ ζυγίζετε. Ἐὰν ἡ ψύχα τῶν κολοκυθίων εἶναι μίαν δικά, βάζετε τριμμένο τυρὶ παρμεζάνας ἢ ὅ,τι ἄλλο θέτετε 100 δρ καὶ ψωμί τριμμένο καὶ περασμένον ἀπὸ σίταν ἄλλα 100. Προσθέτετε 100 δρ. γάλα, 50 δρ. βούτυρο, 6 ἀγά, μαΐντανὸ φιλοκομμένο καὶ ἀλατοπίπερο. Βουτυρόνετε τὴν φόρμα σας, χύνετε μέσα τὸ μίγμα καὶ τὰ στέλλετε εἰς τὸν φούρνο.

ΓΑΛΑΚΤΟΥΧΟΝ ΑΛΕΥΡΟΝ ΝΕΣΤΛΕ

ΤΕΛΕΙΑ ΤΡΟΦΗ ΔΙΑ
ΤΑ ΒΡΕΦΗ, ΑΝΑΡΡΟΝΥΑΣ ΚΑΙ ΓΕΡΟΝΤΑΣ
ΠΕΡΙΕΧΕΙ ΤΟ ΚΑΛΙΤΕΡΟΝ ΕΛΒΕΤΙΚΟΝ ΓΑΛΑ

Πωλεῖται εἰς ὅλα τὰ φαρμακεία καὶ φαρμακευπορεῖα.
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ Δεσφ τὴν Ἑλλάδα καὶ Κρήτην.

Κ^{ΟΣ} ΕΥΓ. ΠΛΟΚ ΑΘΗΝΑΙ